

Lag (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

Om författningen

Prop. 2016/17:22, bet. 2016/17:FiU14.

Utkom från trycket den 28 december 2016

utfärdad den 20 december 2016.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 kap. 1 §

Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU\) nr 596/2014](#) av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets [direktiv 2003/6/EG](#) och kommissionens [direktiv 2003/124/EG](#), [2003/125/EG](#) och [2004/72/EG](#) (marknadsmissbruksförordningen).

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i marknadsmissbruksförordningen.

1 kap. 2 §

Finansinspektionen är behörig myndighet enligt marknadsmissbruksförordningen.

1 kap. 3 §

För att bekosta Finansinspektionens övervakning enligt denna lag ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter. Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

2 kap. Vissa skyldigheter som följer av marknadsmissbruksförordningen

Förbuden mot insiderhandel och marknadsmanipulation

2 kap. 1 §

Förbuden mot insiderhandel och marknadsmanipulation i artiklarna 14 a, 14 b och 15 i marknadsmissbruksförordningen gäller även för en fysisk person som, för en juridisk persons räkning, beslutar om genomförandet av sådana åtgärder som är förbjudna.

Offentliggörande av insiderinformation

Rubriken har denna lydelse enligt [Lag 2019:423](#).

2 kap. 2 §

Den som har skjutit upp offentliggörandet av insiderinformation ska på begäran av Finansinspektionen lämna en förklaring till inspektionen enligt artikel 17.4 tredje stycket i marknadsmissbruksförordningen om hur villkoren för att skjuta upp offentliggörandet uppfylldes.

För emittenter vars finansiella instrument har tagits upp till handel endast på en tillväxtmarknad för små och medelstora företag finns ytterligare bestämmelser i artikel 17.4 fjärde stycket i marknadsmissbruksförordningen.

2 kap. 2 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om på vilket språk insiderinformation ska offentliggöras.

Insiderförteckningar

Rubriken införd g. [Lag \(2020:1158\)](#).

2 kap. 2 b §

En emittent vars finansiella instrument har tagits upp till handel på en tillväxtmarknad för små och medelstora företag i Sverige ska upprätta en insiderförteckning enligt artikel 18.1 a i marknadsmissbruksförordningen.

Anmälningar av transaktioner till insynsregistret

Finansinspektionens insynsregister

2 kap. 3 §

Finansinspektionen ska föra eller låta föra register (insynsregister) över anmälningar som har gjorts enligt artikel 19.1–19.10 i marknadsmissbruksförordningen.

Uppgifter som har lämnats av personer som inte längre omfattas av anmälningskyldighet får tas bort ur registret.

Registret ska föras med hjälp av automatisk databehandling. Finansinspektionen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i registret. Inspektionen ska på lämpligt sätt underrätta de registrerade om registret.

Registret ska vara offentligt.

2 kap. 4 §

Finansinspektionen ska, i enlighet med artikel 19.3 första och tredje styckena i marknadsmissbruksförordningen, offentliggöra uppgifter som anmäls till insynsregistret.

Anmälningskyldighet för närstående som är underårig

2 kap. 5 §

Om en person i ledande ställning har en närstående som är underårig och som omfattas av anmälningskyldighet enligt artikel 19.1 i marknadsmissbruksförordningen, ska den underåriges vårdnadshavare fullgöra anmälningskyldigheten för den underåriges räkning.

Anmälningar av finansiella instrument som handlas på handelsplatser

2 kap. 6 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att sådana anmälningar som ska göras till Finansinspektionen enligt artikel 4.1 i marknadsmissbruksförordningen i stället ska göras till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Rapportering av misstänkta överträdelser

2 kap. 7 §

Ett finansiellt företag ska tillhandahålla ändamålsenliga rapporteringssystem för anställda som vill göra anmälningar om misstänkta överträdelser av marknadsmissbruksförordningen.

Personuppgifter som avses i artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [2016/679](#) av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv [95/46/EG](#) (allmän dataskyddsförordning) får behandlas om uppgifterna avser brott enligt lagen ([2016:1307](#)) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden.

2 kap. 8 §

Den som är eller har varit anställd hos ett finansiellt företag får inte obehörigen röja uppgifter i en anmälan eller utsaga som har gjorts till ett sådant rapporteringssystem som avses i [7 §](#), om uppgiften kan avslöja anmälarens eller den utpekade personens identitet.

Den som är eller har varit anställd hos ett företag som avses i första stycket och har gjort en anmälan till ett sådant rapporteringssystem som avses där får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt, om anmälaren hade anledning att anta att en överträdelse hade skett.

2 kap. 9 §

Med finansiellt företag avses i 7 och 8 §§

1. ett svenskt företag som är
 - a. AIF-förvaltare som har tillstånd enligt [3 kap. 1 §](#) lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
 - b. börs enligt [1 kap. 4 b §](#) lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
 - c. central motpart enligt [1 kap. 4 b §](#) lagen om värdepappersmarknaden,
 - d. fondbolag enligt [1 kap. 1 §](#) första stycket 8 lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
 - e. försäkringsföretag som omfattas av försäkringsrörelselagen ([2010:2043](#)) eller tjänstepensionsföretag som omfattas av lagen ([2019:742](#)) om tjänstepensionsföretag,
 - f. kreditinstitut enligt [1 kap. 5 §](#) 10 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
 - g. värdepappersbolag enligt [1 kap. 4 b §](#) lagen om värdepappersmarknaden, eller

- h. värdepapperscentral enligt 1 kap. 3 § lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, och
2. ett utländskt företag som hör hemma utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som, efter tillstånd från Finansinspektionen, från filial i Sverige driver motsvarande verksamhet som ett företag som avses i 1.

2 kap. 10 §

Den som har lämnat en rapport till Finansinspektionen enligt artikel 16.1 eller 16.2 i marknadsmissbruksförordningen får inte obehörigen röja för en kund eller någon utomstående att rapporten har lämnats. Detsamma gäller styrelseledamöter och anställda i ett rapporterande företag.

Den som har lämnat en sådan rapport får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt.

2 kap. 11 §

Den som, utan att det finns en sådan rapporteringsskyldighet som avses 10 §, har gjort en anmälan till Finansinspektionen om en misstänkt överträdelse av marknadsmissbruksförordningen får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt, om anmälaren hade anledning att anta att en överträdelse hade skett. Detta gäller inte om anmälaren därigenom gör sig skyldig till brott.

3 kap. Utredningsbefogenheter och tvångsmedel

Föreläggande om att lämna uppgifter

3 kap. 1 §

För övervakning av att bestämmelserna i marknadsmissbruksförordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och
2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Information om transaktioner på spotmarknaden

3 kap. 2 §

För övervakningen av att bestämmelserna i marknadsmissbruksförordningen följs får Finansinspektionen förelägga marknadsaktörer på marknadsplatser där de underliggande tillgångarna till råvaruderivat handlas (spotmarknaden) att lämna transaktionsrapporter eller annan information.

Marknadsaktörer på spotmarknaden är skyldiga att på begäran av Finansinspektionen ge inspektionen åtkomst till handlarnas system.

Föreläggande om att tillfälligt upphöra med ett visst förfarande

3 kap. 3 §

Om det är sannolikt att någon har överträtt marknadsmissbruksförordningen, får Finansinspektionen förelägga den personen att upphöra med ett visst förfarande eller en viss verksamhet.

Beslutet om föreläggande gäller till dess det har prövats om förfarandet strider mot marknadsmissbruksförordningen eller lagen ([2016:1307](#)) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden. Beslutet får dock gälla i högst sex månader.

Korrigerig av felaktig eller vilseledande information

3 kap. 4 §

Finansinspektionen får korrigeras sådan felaktig eller vilseledande information som kan utgöra ett led i en överträdelse av artikel 15 i marknadsmissbruksförordningen. Finansinspektionen får även förelägga den som har spridit sådan felaktig eller vilseledande information att korrigeras den.

Platsundersökning

3 kap. 5 §

När det är nödvändigt för övervakningen av att en fysisk eller juridisk person följer bestämmelserna i marknadsmissbruksförordningen, får Finansinspektionen genomföra en undersökning i personens verksamhetslokaler.

Vite

3 kap. 6 §

Ett föreläggande enligt någon av [1–4 §§](#) får förenas med vite.

Ett föreläggande enligt [1 §](#) första stycket 1 får dock inte förenas med vite, om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd eller kan leda till ingripande för en sådan överträdelse som anges i [5 kap. 1 §](#), och
2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen eller överträdelsen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

Kvarstad

3 kap. 7 §

För att säkerställa betalning av en sanktionsavgift eller återföring på grund av en överträdelse som anges i [5 kap. 1 §](#) (marknadsmissbruk), får rätten på ansökan av Finansinspektionen besluta om kvarstad. I fråga om sådan kvarstad ska bestämmelserna i [26 kap. 1, 2, 5, 6 och 8 §§](#) rättegångsbalken om kvarstad i brottmål tillämpas. Vid tillämpningen ska det som anges där om

1. brott gälla för överträdelse,
2. böter gälla för sanktionsavgift eller återföring,
3. åklagare gälla för Finansinspektionen, och
4. åtal gälla för talan enligt [5 kap. 21 §](#) denna lag.

Ansökan om kvarstad prövas av Stockholms tingsrätt.

Betalningssäkring

3 kap. 8 §

För att säkerställa betalning av en sanktionsavgift eller återföring när en fysisk eller juridisk person har åsidosatt sin skyldighet på ett sätt som anges i [5 kap. 2 §](#), får egendom som tillhör den som är betalningsskyldig tas i anspråk (betalningssäkring).

Betalningssäkring får beslutas bara om

1. det finns en påtaglig risk för att den fysiska eller juridiska personen genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på annat sätt undandrar sig att betala avgiften eller det belopp som ska återföras, och
2. betalningsskyldigheten avser ett betydande belopp.

Om sanktionsavgift eller återföring inte har beslutats, får betalningssäkring beslutas bara om det är sannolikt att så kommer att ske. En betalningssäkring får inte avse ett högre belopp än det belopp sanktionsavgiften eller återföringen sannolikt kommer att fastställas till.

Ett beslut om betalningssäkring får fattas bara om skälen för beslutet uppväger det intrång eller men i övrigt som beslutet innebär för den som beslutet gäller eller för något annat motstående intresse.

3 kap. 9 §

Beslut om betalningssäkring enligt [8 §](#) fattas av den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift eller återföring. En ansökan om betalningssäkring ska göras av Finansinspektionen.

I fråga om en sådan ansökan ska [46 kap. 9–13 §§](#), [14 §](#) första stycket 1 och andra stycket första meningen samt [20–22 §§](#) skatteförfarandelagen ([2011:1244](#)) tillämpas. Vid tillämpningen ska det som anges där om Skatteverket gälla för Finansinspektionen.

3 kap. 10 §

Vid prövning av verkställighet av ett beslut om betalningssäkring ska [69 kap. 13–18 §§](#) och [71 kap. 1 §](#) första stycket skatteförfarandelagen ([2011:1244](#)) tillämpas. Vid tillämpningen ska det som anges där om Skatteverket gälla för Finansinspektionen.

Befogenheter enligt andra lagar

3 kap. 11 §

I [9 kap. 33 §](#) första stycket 1 b lagen ([2022:482](#)) om elektronisk kommunikation finns bestämmelser om rätt för Finansinspektionen att få ut uppgifter från den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst.

3 kap. 12 §

I [22 kap. 1](#) och [2 §§](#) lagen ([2007:528](#)) om värdepappersmarknaden finns bestämmelser om rätt för Finansinspektionen att besluta om handelsstopp.

Anmälan om brott

3 kap. 13 §

I 3 kap. 1 § lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden finns bestämmelser om skyldighet för Finansinspektionen att anmäla till åklagare när det finns anledning att anta att ett brott enligt den lagen har begåtts.

Myndighetssamarbete

3 kap. 14 §

Finansinspektionen och åklagare ska samarbeta för att underlätta utredningar om brott enligt lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden och utredningar om överträdelse som anges i 5 kap. 1 § denna lag.

Internationellt samarbete

3 kap. 15 §

Finansinspektionen ska inom ramen för sin befogenhet, efter begäran från en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn motsvarande den övervakning som inspektionen utövar enligt denna lag, lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn. Detta gäller dock bara i den utsträckning det följer av ett avtal om samarbete som Finansinspektionen, med stöd av regeringens bemyndigande, har ingått med den utländska myndigheten.

Om en begäran avser rättslig hjälp i brottmål, gäller i stället lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

4 kap. Undersökningar efter beslut av domstol

Förutsättningar för beslut om undersökning

4 kap. 1 §

Stockholms tingsrätt får på ansökan av Finansinspektionen besluta att inspektionen får genomföra en undersökning i en fysisk eller juridisk persons verksamhetslokaler för att utreda om personen har överträtt något av förbudet i artikel 14 a, 14 b eller 15 i marknadsmissbruksförordningen. En sådan ansökan får bifallas, om

1. det finns anledning att anta att en överträdelse har skett,
2. den som undersökningen avser inte rättar sig efter ett föreläggande enligt 3 kap. 1 § eller det annars finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas, och
3. vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av åtgärden.

4 kap. 2 §

Ett beslut enligt 1 § får avse även annan fysisk eller juridisk person än den som är föremål för utredning, om

1. det som föreskrivs i 1 § 1 och 3 är uppfyllt,
2. det finns särskild anledning att anta att bevis finns hos personen, och

3. personen inte rättar sig efter ett föreläggande enligt 3 kap. 1 § eller det annars finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas.

Beslutet om undersökning

4 kap. 3 §

Ett beslut om undersökning enligt 1 § får meddelas utan att den som ansökan avser har fått tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att undersökningen annars skulle förlora i betydelse.

Beslut enligt första stycket ska skickas endast till Finansinspektionen. När undersökningen börjar ska inspektionen överlämna ett exemplar av beslutet till den som undersökningen ska genomföras hos.

4 kap. 4 §

Ett beslut om undersökning enligt 1 § ska innehålla uppgifter om

1. föremålet för och syftet med undersökningen,
2. tidpunkten när undersökningen ska börja,
3. Finansinspektionens befogenheter enligt 5 § första stycket och 6 §, och
4. uppgift om möjligheten enligt 9 och 10 §§ att undanta uppgifter och handlingar från undersökning.

Beslutet gäller omedelbart, om rätten inte bestämmer något annat.

Finansinspektionens befogenheter vid undersökning

4 kap. 5 §

När Finansinspektionen genomför en undersökning enligt 1 § har inspektionen rätt att

1. granska bokföring och andra affärshandlingar,
2. ta kopior av eller göra utdrag ur bokföring och affärshandlingar,
3. begära muntliga förklaringar direkt på platsen, och
4. få tillträde till lokaler, markområden, transportmedel och andra utrymmen som disponeras eller kan antas disponeras i verksamheten.

I fråga om elektroniskt lagrad information får åtgärderna i första stycket 1 och 2 genomföras hos Finansinspektionen, om den som undersökningen genomförs hos samtycker till att informationen flyttas till inspektionens lokaler. Denne har rätt att följa de åtgärder som inspektionen vidtar.

4 kap. 6 §

Om åtgärderna i 5 § första stycket 2 inte är tillräckliga, får Finansinspektionen ta hand om en handling.

När en handling tas om hand får även pärm, mapp eller liknande förvaringsmaterial tas med.

Om en upptagning som kan uppfattas bara med tekniska hjälpmedel tas om hand, ska ett exemplar lämnas kvar om det är möjligt.

Rätt att tillkalla juridiskt biträde

4 kap. 7 §

Den som Finansinspektionen ska genomföra en undersökning hos enligt 1 § har rätt att tillkalla ett juridiskt biträde.

I avvaktan på att ett sådant biträde inställer sig får Finansinspektionen inte påbörja undersökningen. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen härigenom onödigt fördröjs, eller
2. undersökningen har beslutats enligt 3 § första stycket.

Handräckning av Kronofogdemyndigheten

4 kap. 8 §

Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att genomföra de åtgärder som avses i 5 § första stycket 1, 2 och 4 eller 6 §.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning. Kronofogdemyndigheten ska dock inte underrätta den som undersökningen ska genomföras hos innan verkställighet sker.

Undantag av handlingar från undersökning

4 kap. 9 §

Åtgärder enligt 5 eller 6 § får inte avse

1. en handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken, eller
2. en handling som inte omfattas av beslutet i 1 §.

4 kap. 10 §

Om Finansinspektionen anser att en viss handling bör omfattas av en undersökning och den som åtgärden avser åberopar att den ska undantas enligt 9 §, ska handlingen omedelbart förseglas och skyndsamt överlämnas till Stockholms tingsrätt av Finansinspektionen.

Tingsrätten ska utan dröjsmål pröva om handlingen ska omfattas av Finansinspektionens undersökning.

Återlämnande av handlingar

4 kap. 11 §

Finansinspektionen ska lämna tillbaka handlingar och annat som har tagits om hand så snart de inte längre behövs.

Om den som beslutet om en undersökning enligt 1 § gäller har försatts i konkurs när handlingarna ska lämnas tillbaka, ska Finansinspektionen

1. överlämna handlingarna till konkursförvaltaren, och

2. underrätta den som beslutet gäller om att handlingarna har överlämnats till konkursförvaltaren.

Finansinspektionen ska på begäran av den som beslutet gäller pröva om en handling ska lämnas tillbaka.

5 kap. Ingripanden

Överträdelser

Marknadsmisbruk

5 kap. 1 §

Finansinspektionen ska ingripa mot den som har överträtt

1. förbudet mot insiderhandel eller olagligt röjande av insiderinformation i artikel 14 i marknadsmisbruksförordningen, eller
2. förbudet mot marknadsmanipulation i artikel 15 i marknadsmisbruksförordningen.

Andra överträdelser

5 kap. 2 §

Finansinspektionen ska ingripa mot den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt marknadsmisbruksförordningen, genom att

1. låta bli att inrätta och upprätthålla effektiva arrangemang, system och förfaranden i enlighet med det som anges i artikel 16.1 eller 16.2, eller att rapportera till Finansinspektionen i enlighet med det som anges där,
2. låta bli att uppfylla det som anges om offentliggörande av insiderinformation till allmänheten i artikel 17.1, 17.2 och 17.8,
3. låta bli att informera Finansinspektionen om ett försenat offentliggörande i enlighet med det som anges i artikel 17.4, eller, trots begäran från inspektionen, lämna en sådan skriftlig förklaring som avses i artikel 17.4 tredje eller fjärde stycket om att det har funnits förutsättningar för att skjuta upp offentliggörandet,
4. låta bli att upprätta, uppdatera eller bevara en insiderförteckning eller att i övrigt uppfylla de krav som ställs i artikel 18.1–18.6,
5. låta bli att till Finansinspektionen samt berörda företag eller organ som avses i artikel 19.1 och 19.10 göra en anmälan om egna transaktioner i enlighet med det som anges i artikel 19.1, 19.2, 19.6 och 19.7, eller låta bli att uppfylla informationsplikten enligt artikel 19.5 andra stycket,
6. låta bli att uppfylla informationsplikten eller skyldigheten att föra en förteckning i enlighet med det som anges i artikel 19.5 första stycket,
7. genomföra transaktioner i strid med förbudet i artikel 19.11, eller

8. låta bli att uppfylla det som föreskrivs om investeringsrekommendationer eller annan information i artikel 20.1.

Sanktioner och åtgärder

Ingripande

5 kap. 3 §

Ingripande enligt 1 eller 2 § sker genom beslut om

1. föreläggande att inom viss tid vidta en viss åtgärd eller upphöra med ett visst agerande,
2. anmärkning,
3. förbud enligt 4 § första stycket 1,
4. förbud enligt 4 § första stycket 2,
5. återföring enligt 5 §, eller
6. sanktionsavgift enligt 6, 7 eller 8 §.

Ett föreläggande enligt första stycket 1 och ett förbud enligt första stycket 4 får förenas med vite.

Förbud

5 kap. 4 §

Den som har överträtt marknadsmissbruksförordningen i fall som anges i 1 eller 2 § och som var anställd i eller arbetade för ett värdepappersinstitut vid den tidpunkt när överträdelsen begicks, får för en viss tid, dock högst tio år, förbjudas

1. att vara styrelseledamot eller verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, i ett svenskt värdepappersinstitut, eller
2. att handla med vissa finansiella instrument för egen räkning.

Vid upprepade överträdelser som anges i 1 § första stycket får ett beslut enligt första stycket 1 gälla permanent.

Den som har meddelats ett förbud enligt första stycket 2 får, efter tillstånd av Finansinspektionen, avyttra sådana finansiella instrument som omfattas av förbudet.

Återföring

5 kap. 5 §

Den som har överträtt marknadsmissbruksförordningen i fall som anges i 1 eller 2 § och därigenom gjort en vinst, ska betala ett belopp som motsvarar vinsten, om beloppet kan fastställas (återföring).

Betalningsskyldighet enligt första stycket ska dock inte åläggas någon om det är uppenbart oskäligt.

Beloppet tillfaller staten.

Sanktionsavgifter

5 kap. 6 §

För en överträdelse som anges i 1 § ska sanktionsavgiften som högst fastställas till det högsta av

1. för en juridisk person:

- a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 15 miljoner euro,
- b) 15 procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller
- c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. för en fysisk person:

- a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 5 miljoner euro, eller
- b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

5 kap. 7 §

För en överträdelse som anges i 2 § 1–3 ska sanktionsavgiften som högst fastställas till det högsta av

1. för en juridisk person:

- a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 2,5 miljoner euro,
- b) två procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller
- c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. för en fysisk person:

- a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro, eller
- b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

5 kap. 8 §

För en överträdelse som anges i 2 § 4–8 ska sanktionsavgiften som högst fastställas till det högsta av

1. för en juridisk person:

- a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 1 miljon euro,
- b) två procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller
- c) tre gånger den vinst som den juridiska personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa,

2. för en fysisk person:

- a) ett belopp som per den 2 juli 2014 i svenska kronor motsvarade 500 000 euro, eller
- b) tre gånger den vinst som den fysiska personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

5 kap. 9 §

Om en överträdelse som anges i 6, 7 eller 8 § har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Föreläggande om rättelse i vissa fall

5 kap. 10 §

Finansinspektionen får, i andra fall än de som anges i 1 eller 2 §, förelägga den som åsidosätter sina skyldigheter enligt marknadsmissbruksförordningen, eller denna lag, att göra rättelse. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Hinder mot ingripande

5 kap. 11 §

Ett ingripande enligt 1 § får inte ske om överträdelsen ligger till grund för en anmälan om brott enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden eller en av någon annan anledning inledd förundersökning avseende samma fysiska person.

Ingripande får dock ske, om åklagaren har beslutat att inte inleda förundersökning eller att lägga ned förundersökningen eller om överträdelsen på annat sätt inte längre är föremål för utredning om brott och inte har prövats slutligt.

5 kap. 12 §

Ett ingripande enligt 1 § får inte ske om överträdelsen redan omfattas av ett väckt åtal, ett utfärdat strafföreläggande eller ett beslut om åtalsunderlåtelse.

5 kap. 13 §

Ett ingripande enligt denna lag får inte ske om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

5 kap. 14 §

Ett sanktionsföreläggande enligt 19 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 21 § beslutas.

Ett ingripande för en överträdelse som anges i 2 § får ske bara om en upplysning om att frågan om ingripande har tagits upp av Finansinspektionen har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Att bestämma sanktion

5 kap. 15 §

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

5 kap. 16 §

Utöver det som anges i 15 § ska det i försvårande riktning beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen

1. i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat utredningen,
2. har vidtagit åtgärder efter överträdelsen för att undvika att den upprepas, och
3. förorsakas men till följd av att han eller hon på grund av överträdelsen blir eller kan antas bli avskedad eller uppsagd från anställning eller drabbas av annat hinder eller synnerlig svårighet i yrkes- eller näringsutövning.

5 kap. 17 §

Finansinspektionen får avstå från ingripande, om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. personen i fråga gör rättelse,
3. något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
4. det annars finns särskilda skäl.

5 kap. 18 §

När sanktionsavgiftens storlek ska fastställas, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 15 och 16 §§ samt till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen.

Sanktionsföreläggande vid marknadsmissbruk

5 kap. 19 §

Frågor om ingripanden för överträdelse som anges i 1 § prövas av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den som ingripandet riktas mot föreläggs att inom en viss tid godkänna ett beslut om ingripande enligt 3 §.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som har fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

5 kap. 20 §

Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den person som föreläggandet avser,
2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,
3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och
4. den sanktion som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att talan om sanktion kan komma att väckas vid domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

5 kap. 21 §

Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen väcka talan vid Stockholms tingsrätt om att sanktion ska beslutas.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift och återföring

5 kap. 22 §

En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut om den har fått laga kraft eller ett sanktionsföreläggande godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

5 kap. 23 §

Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 22 §.

5 kap. 24 §

Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 22 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

5 kap. 25 §

En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

5 kap. 26 §

Det som sägs om sanktionsavgift i 22–25 §§ gäller även för återföring enligt 5 §.

6 kap. Handläggning i domstol m.m.

6 kap. 1 §

Beslut om sanktionsföreläggande enligt 5 kap. 19 § får inte överklagas. Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får, om inte annat anges, överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande eller förbud enligt denna lag ska gälla omedelbart.

6 kap. 2 §

Finansinspektionens beslut enligt 4 kap. 11 § tredje stycket får överklagas till Stockholms tingsrätt.

6 kap. 3 §

Om inte annat föreskrivs i denna lag, ska för talan enligt 5 kap. 21 § gälla vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott där det inte är föreskrivet svårare straff än böter.

Offentlig försvarare får inte förordnas för en juridisk person. Offentlig försvarare får förordnas för en fysisk person, om det finns särskilda skäl.

Stämningsansökan ska innehålla de uppgifter som anges i 5 kap. 20 § första stycket samt de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

6 kap. 4 §

Om inte annat föreskrivs i denna lag, ska ansökningar enligt 4 kap. 1 §, prövningar enligt 4 kap. 10 § och överklaganden av beslut enligt 4 kap. 11 § tredje stycket handläggas enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. I sådana ärenden ska 31 kap. rättegångsbalken tillämpas i fråga om rättegångskostnader.

6 kap. 5 §

Talan om att döma ut vite som förelagts av allmän domstol med stöd av 5 kap. 3 § förs av Finansinspektionen vid en tingsrätt.

Stockholms tingsrätt är alltid behörig att pröva talan enligt första stycket.

6 kap. 6 §

Ett sanktionsföreläggande som har godkänts ska efter klagan undanröjas under de förutsättningar som anges i 59 kap. 6 § första stycket rättegångsbalken. Vid tillämpningen ska det som anges om strafföreläggande och den misstänkte i stället gälla sanktionsföreläggande respektive den som ingripandet riktats mot.

Den som vill klaga ska göra det skriftligen hos Stockholms tingsrätt inom ett år från det att föreläggandet godkändes. I mål om klagan på ett sanktionsföreläggande är Finansinspektionen den enskildes motpart.

Har ett sanktionsföreläggande undanröjts, får den som det riktats mot inte därefter påföras en svårare sanktion för samma överträdelse.

6 kap. 7 §

I mål om undanröjande av godkänt sanktionsföreläggande enligt 6 § andra stycket ska 52 kap. 2, 3 och 5–12 §§ rättegångsbalken tillämpas. Vid tillämpningen ska det som anges om hovrätt i stället gälla tingsrätten.

I fråga om överklagande av tingsrättens beslut med anledning av klagan på sanktionsföreläggande gäller 49 och 52 kap. rättegångsbalken.

Hovrättens beslut får inte överklagas.

Rätten får besluta att sanktionsföreläggandet tills vidare inte får verkställas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

SFS 2016:1306

1. Denna lag träder i kraft d. 1 febr. 2017.

2. Ingripande får ske endast för överträdelser som har ägt rum efter ikraftträdandet.

SFS 2017:707

Denna lag träder i kraft d. 3 jan. 2018.

SFS 2018:331

Denna lag träder i kraft d. 25 maj 2018.

SFS 2018:862

Denna lag träder i kraft d. 1 juli 2018.

SFS 2018:2030

Denna lag träder i kraft d. 1 jan. 2019.

SFS 2019:423

Denna lag träder i kraft d. 1 juli 2019.

SFS 2019:771

Denna lag träder i kraft d. 15 dec. 2019.

SFS 2020:1158

1. Denna lag träder i kraft d. 1 jan. 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

SFS 2022:507

Denna lag träder i kraft d. 3 juni 2022.

SFS 2023:830

Denna lag träder i kraft d. 1 jan. 2024.

SFS 2024:124

Denna lag träder i kraft d. 1 juli 2024.

Fotnoter